

Min tur til Bornholm

Af Malene Nielsen
Lejrskole på Bornholm

Anledning:

Vi skulle til Bornholm, for at lære hinanden at kende. Det var nærmest sådan en 'ryste sammen' tur. Vi lærte også hinanden at kende, for det er meget forskelligt at være sammen med sine venner 24 timer i døgnet i 6 dage, end bare at være sammen med dem i skoletiden. Vi skulle også lære to helt nye lærere at kende, og de skulle lære at kende os. Og så skulle vi selvfølgelig også lære noget om Bornholm og se de store seværdigheder, der er der. Det var på en måde ligesom en ferie, bare hvor man var sammen med sine kammerater, og hvor man skulle lære noget på en helt anden måde, end at læse i en bog. Vi skulle også af sted så vi kunne snakke med hinanden på kryds og tværs af klasserne, og ikke bare snakke med dem fra vores gamle klasse, som vi plejer at snakke med. Hvis vi bare havde haft almindelige skoledage, ville vi nok mest snakke med dem fra vores gamle klasse eller dem fra vores nye klasse. Men på Bornholm var det som om alle gik i klasse sammen. Og vi lærte også hinanden meget bedre at kende. Nu ved jeg hvad alle hedder, og jeg går ikke bare med dem, som jeg altid gik med. Dem fra de andre skoler, er også blevet en del af Nordre. Da de lige var kommet, var det bare dem fra Valsgaard, men nu er de ligesom blevet en del af skolen. Jeg synes, det var en god måde at lære hinanden at kende på.

Forberedelserne:

Vi havde forberedt os både derhjemme og på skolen. På skolen havde vi fået en Bornholmermappe i dansk, som vi læste i. Vi læste f.eks. i den, når vi var færdige med nogle opgaver, eller der ikke var så lang tid tilbage af timen. Vi fik også en dagbog udleveret, som vi skulle gemme til turen, så vi kunne skrive alt op vi oplevede på Bornholm. Den skulle vi nemlig bruge, når vi kom hjem igen. Men det var ikke bare i dansk vi forberedte os på turen. Også i engelsk, historie og samfundsfag, snakkede vi om Bornholm. I engelsk havde vi fået nogle ark, som vi skulle læse. De handlede bl.a. om Hammershus og Bornholms rundkirker. Vi snakkede også med Jeppe om hvad vi skulle have med, og vi gennemgik pakkelisten sammen med ham. Vi gennemgik også programmet for alle dagene, så vi vidste hvad vi skulle lave. Og vi kunne bare spørge, hvis vi havde nogle spørgsmål. Alt det vi havde brug for at vide, stod i Bornholmermappen. Der var både pakkedag, program for hele ugen, kort over Bornholm og København og fakta om alle de ting vi skulle se på Bornholm. Det eneste krav der var til os, var at Bornholmermappen skulle være læst inden vi tog af sted. Og jeg fik den også læst. Noget af det var bare meget kedeligt at læse, især det om sten. Jeg gad næsten ikke læse det, men det fik jeg gjort alligevel.

Jeg forberedte mig også derhjemme. Dagene før vi skulle af sted, vaskede mor alt mit tøj, så jeg havde det klart til turen. Aftenen før pakkede jeg min kuffert, og gennemgik listen sammen med mor, så jeg var sikker på, at jeg ikke har glemt noget.

Rejsen til København:

Mandag morgen tog jeg hjemmefra klokken 8.00. Jeg skulle mødes med Linea og Kathrine på banegården klokken 8.05, det havde vi aftalt, så vi lige kunne snakke sammen inden vi skulle af sted. For vi skulle jo nok ikke sidde i samme vogn på vej til København. Min mor kørte mig til banegården, og på vejen tog vi Valentina med. Jeg var på banegården klokken 8.08, og der ventede Linea på mig. Vi skulle først være på banegården klokken 8.25 og toget afgik 8.54. Lidt efter kom lærerne og vi skulle samles klassevis. Så gik vi alle sammen ud og ventede på toget. Det var 4 min. forsinket, så vi kom af sted 8.58. Vi fandt hurtigt vores pladser. Jeg sad sammen med Camilla og Julie N. Det var hyggeligt. Vi spiste slik, snakkede og hørte musik. Jeg er glad for vi selv måtte bestemme hvem vi skulle sidde sammen med, ellers tror jeg det ville blive en meget lang rejse. Ca.

klokken 10 ankom vi til Århus, hvor vi skulle vente på et andet tog. Vi ventede en halv time inden vores tog kom. Jeg forstår stadig ikke hvorfor vi skulle skifte tog i Århus, men det skulle vi. Det var meget stressende da vi skulle ind i toget. Vi stod proppet i gangene, og sad i forskellige vogne. Og kunne hverken komme frem eller tilbage. Vi fandt så ud af, at der var nogle andre der havde taget vores pladser. Men vi kom alle sammen til at sidde ned efter Skanderborg, og det var dejligt. Det blev en rigtig hyggelig tur. Jeg sad sammen med Camilla, Julie N. og Julie C. Vi spiste vores madpakke og slik, snakkede og hørte musik. Og vi spiste alle Julie C's karameller, men Jeppe hjalp os også☺. Turen føltes slet ikke så lang, som jeg havde troet den ville være. Man tænker helt fra Hobro til København. Wow. Men sådan var det heldigvis ikke.

Vi ankom til København klokken 13.30. Da vi var kommet af toget, gik vi op af rulletrapperne med alt vores bagage. Så samledes vi på banegården i København, hvor vi fik nogle informationer om, hvor vi skulle gøre af vores bagage. Den skulle ned i en bagagekælder. Så vi skulle ned af nogle trapper igen, også ind i et rum hvor der var hylder overalt. Der lagde vi så vores bagage. Så skulle vi op igen, og have at vide hvor vi skulle gå hen og hvornår vi skulle mødes igen, så vi kunne gå samlet ind i tivoli. Så gik vi alle sammen samlet igennem København, til en plads med et springvand. Derfra kunne vi se strøget. Så fik vi at vide at vi skulle være ved springvandet igen klokken 15.30 præcis. Så gik vi ind på Strøget. Det var kæmpe stort, og der var rigtig mange mennesker og rigtig mange butikker. Vi havde cirka 2 timer til at gå rundt og kigge inde på Strøget. Jeg gik sammen med Linea, Kathrine, Camilla og Valentina. Det var rigtig sjovt at være i København. Og Linea og Kathrine købte nogle helt røde sko med hvide stjerner. De var faktisk seje, men ikke nogen jeg selv kunne finde på at gå med. Klokken 15.25 gik vi hen mod springvandet igen. Der mødtes vi med de andre, også gik vi alle sammen samlet hen til Tivoli. Det lå ikke særlig langt fra Strøget. Så fik vi en entrebillet og et turpas af lærerne. Når vi havde fået det, måtte vi gå ind i tivoli. Jeg gik ind sammen med Julie N og Camilla. Og da vi lige var kommet ind, skulle vi tisse. Så vi gik rundt og ledte efter et toilet, og vi fandt da også et. Bagefter mødte vi Linea, Kathrine og Valentina henne ved Himmelbjerget. Der var sådan en kasse, hvor man skulle have et gult armbånd på, så de ansatte kunne se, at man havde turpas. Så prøvede vi bare en helt masse ting. Det var rigtig sjovt, og vi prøvede 'Dæmonen' rigtig mange gange. Den var bare vildt sjov. Efter et par timer, blev vi sultne og ville finde et sted, hvor vi kunne få noget at spise. Der var en lille café af en slags. Der kunne man få pandekager inde. Så vi købte alle sammen en pandekage med is og sukker på. Den smagte kanon godt. Men Kathrine blev lidt ked af det, fordi hun først fik sin pandekage til allersidst. Da vi havde spist den, skulle vi lige prøve 'Dæmonen' et par gange til. Kathrine, Camilla og jeg var også oppe i 'det flyvende tæppe' to gange i træk. Det skal man aldrig gøre! Vi fik det bare rigtig dårligt. Da vi kom ned fra den anden gang, var det lige før vi ikke kunne stå på vores ben. Det var virkelig uhyggeligt. Men det var en rigtig rigtig sjovt i tivoli.

Klokken 20.00 mødtes vi ved indgangen. Det var dejligt at vi havde fået så meget tid inde i tivoli. Så gik vi samlet hen til bagagekælderen på banegården, så vi kunne få vores kufferter og komme af sted. Der var kaos nede i kælderen, så derfor skulle vi bare tage en tilfældig kuffert og sætte ud. Men jeg tog min egen, for den lå heldigvis alleryderst. Så skulle vi op ad trapperne igen, og samledes på banegården. Vores tog gik 20.56, så vi gik ned og ventede. Vi skulle køre med S-tog. Da vi kom ind, skulle vi bare sætte os der hvor der var plads, så vi sad spredt over hele toget. Det kørte fra København til Køge. Og imellem skulle det stoppe ti gange. Jeg var lige ved at falde i søvn, men jeg var også enormt træt. Turen varede cirka 40 min. Så steg vi af i Køge, og derfra skulle vi gå med vores bagage til færgen. Det var godt, at der var hjul på min kuffert, ellers tror jeg at jeg var død. Selvom der ikke var helt vildt langt, så tog det alligevel 20 min. Da vi kom derhen, skulle vi vente lidt på, at vi måtte komme ind i færgen. Det føltes som lang tid, men det var nok fordi, der var koldt og mørkt, og vi var alle sammen trætte. Brian gik rundt og delte søsygepiller ud til dem der gerne ville have en. Jeg tog en, for en sikkerhedsskyld for jeg ved ikke om jeg bliver

søsyg. Da vi så måtte komme ind i færgen, skulle vi op ad rigtig mange trapper med vores bagage. Det var sådan et stort rum vi skulle sove i, hvor der bare var sådan en helt masse stole, der kunne lægges ned. Jeg fandt pladser sammen med Camilla, Linea, Kathrine og Valentina. Vores bagage stod bare ved siden af. Omkring klokken halv tolv gik vi ud og tog nattøj på og børstede tænder. Så gik vi ind og lagde os i stolene, og prøvede at sove, men det var svært, for det var ikke alle lysene der var slukket. Det var kun halvdelen, og det var helt lyst derinde. Så der gik lidt tid inden jeg faldt i søvn. Men omkring 1'tiden faldt jeg endelig i søvn.

Sjöljan:

Sjöljan er et lille hus med mange værelser. Når man kommer ind, er der et lille rum, hvor der står et bord, en sofa og et akvarium. Det er 'gangen'. Hvis man går lidt videre er der TV stuen, hvor både drenge og piger må være. Går man lidt videre igen kommer man til spisestuen, hvor vi spiste morgenmad og aftensmad og skrev vores dagbog. Ovenpå havde pigerne deres værelser, hvor vi boede 6-8 piger på hvert værelse. Værelserne var ikke særlig store, og vi kunne næsten ikke have plads til alle vores ting. Men det var også lidt hyggeligt på en måde at værelserne ikke var større. Drengene boede nede i gården. Der havde de også deres badeværelser. Pigerne havde badeværelse nede i kælderen. Det var rimelig ulækkert, for der var edderkopper inde i brusekabinerne. Vi havde også et lille toilet ovenpå, og et sted med vaske og spejle. Men der var kun to spejle, og det var ikke nok til ca. 30 piger! Drengene måtte ikke være oppe hos pigerne, men pigerne måtte gerne være nede hos drengene. Det synes jeg, var en fin ordning☺.

Maden var faktisk god. Bortset fra at vi altid fik det samme til morgenmad, og det var lidt kedeligt. Der var alting flere ting at vælge imellem, når vi fik aftensmad. Jeg synes, at specielt deres salat var rigtig god, så den tog jeg altid rigelig af. Men jeg synes, at ham manden der var på Sjöljan var uhyggelig, for han lignede Obelix på en prik. Han var stor og rund og havde sit hår sat i en fransk fletning. Men alt i alt synes jeg det var et rigtig godt sted vi var, og det så også ud som om alle hyggede sig, når de var der.

Dagbog tirsdag d.21/8-07

Vi vågnede lidt i 5, hvor vi gik ud og gjorde os klar. Vi steg af færgen klokken 6. Så blev vi hentet af bussen, en dobbeltdækker, og jeg sad øverst. Turen til Sjöljan tog 25min. Og jeg lå og halvsov lidt. Jeg havde ikke rigtigt sovet på færgen, fordi der var meget lys og så var der rigtig koldt. Da vi ankom til 'Pension Sjöljan' fik vi at vide hvem vi skulle sove på værelse sammen med. Så nåede vi lige op på værelserne med vores bagage, inden vi skulle ned og spise morgenmad klokken 7.30. Klokken 10.00 gik turen til Hammerknuden, som vi skulle gå rundt. Der var rigtig mange store klipper, men det var virkelig en rigtig flot natur der var omkring Hammerknuden. På vejen så vi også Hammersøen, som er Bornholms næststørste sø. Vi så Opalsøen (se billede), som engang var et granitbrud. Det var virkelig flot at se. Store klipper og i midten lå så Opalsøen. Dens vand var fuldstændig blå. De højeste klipper vi gik på var omkring 30-40 meter høje.

På et tidspunkt troede Linea, Kathrine og jeg, at vi var gået for langt, for vi kunne ikke se nogen af de andre. Men da vi så havde gået et kvarters tid, mødte vi nogle, som også troede de var gået for langt. Vi ringede til Else og Jytte, for at høre hvad vi skulle gøre. De sagde, at vi bare skulle vente der hvor vi var, og efter lidt tid kom de alle sammen, og vi spiste vores madpakke, med udsigt til Hammershus, hvorefter vi gik videre. I alt var turen 8

km. og tog 2½ time. Klokken var ca. 14 da vi kom hjem, og så havde vi fritid. Mange af os gik til købmanden. Jeg købte nogle postkort, som jeg ville sende hjem, for det havde jeg lovet min mor, og jeg købte lidt slik, så jeg havde noget til natmad. Da vi kom hjem til Sjøljøn hyggede vi os indtil vi skulle spise aftensmad klokken 17.30. Vi fik salat, kylling og noget tunsalat. Jeg var ikke så sulten, så jeg tog bare noget salat. Efter aftensmaden gik Camilla og jeg i bad. Om aftenen skrev vi dagbog. Klokken 22.00 skulle vi ligge i vores senge. Vi snakkede lidt på værelset, inden vi faldt i søvn.

Dagbog onsdag d.22/8-07

Vi blev vækket klokken 7.30 af Else, men vi var alle sammen rigtig trætte og gad ikke at stå op. Så vi lå bare og snakkede lidt. Klokken 7.45 stod jeg op og tog tøj på. Vi skulle ned og spise morgenmad klokken 8.30. Der var ikke så meget at vælge imellem, men jeg tog en franskbrød med jordbærmarmelade. Da vi havde spist, smurte vi vores madpakker. Vi fik et æble og en vand, og ellers måtte vi tage det vi havde fået til morgenmad. Så pakkede jeg mine ting til vores næste tur, hvor vi skulle ned og se Sydbornholm. Bussen kom klokken 9.15. Først kørte vi igennem Allinge. Og så Olsker hvor vi så Olsker rundkirke, og vi fik at vide af buschaufføren, som hed Klaus, at sker betyder kirke. Vi fik også at vide at der ikke er så mange ræve tilbage på Bornholm, fordi i 80'erne døde de alle sammen af skab. Vi kørte også forbi en bungalow, som blev brugt i 2.verdenskrig. Der havde tyskerne lige udviklet en ny bombe, som havde samme funktion som en magnet. Så hvis man skubbede bomben oppe i luften, skiftede den retning. Men den bungalow blev altså brugt i 2.verdenskrig. Vi fik også at vide, at engang var det alle de fattige mennesker der boede på Sydbornholm, men i dag er det blevet til et rigtigt dyrt sommerhus område.

Så kørte vi igennem Klemensker og op til Rytterknægten, som er det højeste punkt på Bornholm. Jeg var oppe i det tårn, der står der. Der var rigtig mange trapper, og rigtig højt op. Men der var en pæn udsigt. Så gik vi ind i Almindingen, som er den største skov på Bornholm. Der gik vi igennem Ekkodalen. Vi prøvede at råbe alle mulige ting, men jeg synes ikke rigtig det virkede. Så gik vi videre gennem Almindingen, og jeg synes faktisk at vi gik ret langt. Men vi var også gået for langt, så vi standsede ved en vej, hvor bussen kom og samlede os op.

Så kørte vi videre gennem Åkirkeby til Dueodde. Vi holdt ved Dueodde Strand. Sandet der er så fint at det bliver brugt inde i timeglas. De har bare den fedeste badestrand, og Kathrine, Linea og jeg, var da også ude i vandet. Det havde en dejlig temperatur, og vi snakkede om at vi blev nødt til at tage til Bornholm i næste sommerferie, og så bade på Dueodde Strand. Så kørte vi til Snogebæk, det er det sted der ligner den jyske vestkyst på en prik. Så kørte vi igennem Nexø til Svaneke, hvor vi fik lov til at gå lidt rundt. Vi var inde og se hvordan man laver bolsjer på bolsjekogeriet. Vi købte også nogle bolsjer. De smagte rigtig godt, men var heller ikke helt billige. Da vi kørte fra Svaneke så vi vandtårnet. Og først synes alle, det var et rigtig grimt vandtårn, indtil den samme designede Operahuset, så blev vandtårnet lige pludselig noget af det flotteste i Svaneke. Vi så også Danmarks mindste travbane.

Så kørte vi videre til Natur Bornholm, som er et center, hvor vi skulle se på gamle ting fra Bornholm. Først var vi udenfor og se en masse gamle klipper, og aftryk fra forskellige ting f.eks. vandmænd og jordskælv. Selve museet var vi inde og se bagefter. Væggene man kan se udenpå, er ene sten, der er fundet på Bornholm. Rundt regnet er der ca. 400.000 sten. Inde på museet var vi inde i 'Tidsmaskinen' som er en 4d biograf, hvor vi rejste i tiden, så vi kunne se hvordan jorden så ud i de forskellige tidsperioder. Bornholm var engang én stor klippe. Men så kom der et jordskælv, og klippen blev mindre. På mange tusinde år, blev klippen slebet ned af de mange istider, der har været. Bornholm har også flyttet sig geografisk. Engang lå øen helt dernede hvor Sydamerika ligger nu. Bagefter fik vi lov til at gå rundt derinde selv. Jeg gik sammen med Camilla, og vi fandt sådan et spil, hvor man skulle redde ænderne over på den anden side af søen. Det brugte vi lang tid på.

Da vi havde gået derinde i lidt tid, og set det hele, tog vi hjem. På vej hjem, sov jeg næsten. Da vi kom hjem til Sjölan igen, spiste vi aftensmad. Og efter aftensmaden sad jeg i tv-stuen sammen med de andre. Vi sad og snakkede og så lidt fjernsyn indtil, vi skulle skrive dagbog. Da vi havde skrevet dagbog, gik jeg i bad. Og bagefter sad jeg i tv-stuen til vi skulle i seng.

Dagbog torsdag d.23/8-07

Vi blev vækket klokken 6.30. Så gjorde jeg mig klar og klokken 7.15 skulle vi ned og spise morgenmad. Da vi havde spist, smurte vi madpakke. Efter det gik vi op på værelserne og pakkede vores tasker. Vi skulle have hæfte og madpakke med. Klokken 8.00 samledes vi udenfor, og derefter gik vi til Hammershus. Det var kun pigerne der skulle af sted nu. Drengene skulle først af sted senere. Det var lidt snyd, for så skulle drengene senere op end pigerne. Men til gengæld kom vi jo også tidligere hjem. Så kunne vi få noget mere ud af dagen, men det var stadig træls at vi skulle op så tidligt.

Der var cirka 1km. til Hammershus, så vi kunne sagtens gå, og det tog ikke så lang tid. Da vi kom derop, fik vi taget gruppebillede, kun af pigerne. Alle dem der gerne ville have et billede fik et, for lærerne ville gerne tage dem, så alle kunne være med på billedet. Der blev taget rigtig mange billeder, men de var også rigtig flotte. På nogle af dem, kunne man endda se noget af Hammershus i baggrunden. Bagefter skulle vi ind og se udstillingen og høre noget om Hammershus og historien om Hammershus. Vores guide hed Connie. Hun var rigtig sød, og var rigtig god til at fortælle om Hammershus så vi kunne forstå det. Hun var klædt i det tøj, som man brugte da Hammershus var i brug. Hun levede sig rigtig meget ind i sin rolle, og fortalte som om hun havde været der selv. Vi lavede også skuespil. Vi lavede bl.a. et skuespil om Johan der kom til Bornholm fra Sverige sammen med sin kone Anna Haar og deres hund Snap. Johan blev en slags herre på Hammershus, og der var mange der ikke kunne lide ham. Han blev dræbt af oprører. Hans kone vidste det ikke, og oprørerne snød hende, så hun blev nødt til at overgive Hammershus. Den historie havde jeg aldrig hørt om før.

Man mener Hammershus (se billede) blev bygget omkring 1200'tallet, men man er ikke sikker, for der er ingen skriftlige beviser fra før midten af 1200'tallet. Valdemar Sejr var konge på det tidspunkt, men han var meget imod at Hammershus blev bygget. Det var den svenske ærkebiskop Lund, der startede byggeriet af borgen. Og den katolske kirke ejede borgen mange år endnu. Kongen havde omkring 200 soldater på Lilleborg, men den blev smadret af nogle folk som ærkebiskoppen var venner med. Ærkebiskoppen brugte mest borgen som kaserne for hans svende, som hele tiden drog rundt på øen for at hente skatter til kirken. Det

kunne være dyr, korn og smør, som blev sejlet til Sænehavn. I 1658 var Danmark i krig med Sverige. Der vandt svenskerne Bornholm, og øen blev svensk. Borgen blev dansk igen, og indtil 1743 var der danske soldater på borgen. Derefter blev den faktisk nedlagt, og folk måtte tage sten fra den. Borgen blev ødelagt. Det var først i 1822 at borgen blev fredet. Siden har den været restaureret mange gange.

Så fik vi lov til at gå rundt og kigge på udstillingen. Der var skeletter, en kopi af borgen i lille format og et dukkehus, hvor der var placeret ting i, så det så ud som man troede Hammershus havde gjort, da borgen blev brugt. Det var rigtig flot lavet. Der var også ting, som man havde fundet omkring Hammershus. Det var rigtig spændende. Jeg kunne især godt lide skeletterne, som var

fundet på galgebakken, som lå lidt væk fra Hammershus. Det vil sige at begge skeletter var blevet henrettet. Jeg har læst meget om hvordan man behandlede mennesker på i den tid, så det var spændende at se. Der var også en liste om hvor meget bødlerne fik for de forskellige ting. Det er samtidig også lidt uhyggeligt, at man ikke regnede menneskeliv for noget dengang. Bagefter vidste Connie os rundt på selve borgen. Vi så en mindesten der var hejst, dengang den svenske kommandant Prinzenskjöld fik borgen tilbage. Så gik vi over broen. Der var både en almindelig bro, også en bro som kunne hejses op når fjenderne kom. Da vi var kommet over broen, gik vi ind i smørkælderen. Der var der alle deres madvarer var. F.eks. æbler, kød, mælk osv. Der var helt mørkt derinde og koldt. Murene var rigtig tykke. Nogen steder var de over to meter tykke, det var derfor maden kunne holde sig kold. Connie fortalte, at nogen gange holder de en middag inde i smørkælderen. Så klæder de sig ud som dengang og spiser det samme mad som de spiste dengang, og spiste på den samme måde. Da vi havde været i smørkælderen, gik vi ind på en stor tom plads, der havde været stalde og en plads hvor man byttede. Hvis f.eks. der kom en der skulle have skat til kirken, så fik han måske lige et par køer. Det skete på den plads. Så så vi Mantelgården og Manteltårnet. Og Blommetårnet. Bagefter samledes vi og Connie fortalte nogle historier. Hun fortalte historien om de mest berømte fangere i fængslet, som Hammershus jo også engang har været, Leonora Christine og Corfits Ulfeldt og om hvordan de flygtede. Det var en meget spændende historie. Hun fortalte også en historie om manden der blev muret inde i muren. Dengang Hammershus (se billede) blev bygget, tog det faktisk ikke særlig lang tid, fordi murene voksede i løbet af natten. Derfor besluttede de at sætte en vagt derud, som skulle holde øje med muren. De første par nætter faldt han bare i søvn, og næste morgen var der sket det samme. Muren var vokset sig højere! Men så den tredje aften, tænkte vagten, at hvis han nu satte sig oven på muren, så ville han kunne mærke hvis der var nogen der byggede på muren. Så det gjorde han. Næste morgen da de andre vagter kom derud, for at høre om der var sket noget, var han forsvundet. Men muren var blevet højere og tykkere, og ud af muren stak et lille stykke af hans skjorte. Det er en lidt underlig historie, men også spændende. Connie sagde også at hun var en klog kone. Det var lidt sjovt, for hun snakkede som om hun levede i den tid. Hun fortalte også historier om hekse.

Bagefter fik vi lov til selv at gå rundt på Hammershus og tage billeder. Jeg tog et par stykker, men det var svært og se, fordi der var så tåget den dag. Det var lidt irriterende, men det var der jo ikke noget at gøre ved. Så skulle jeg da også lige ned og have en krøllebølle is, dem havde vi jo hørt så meget om, så sådan en skulle jeg da smage. Jeg synes faktisk ikke at jeg kunne smage forskel fra andre softice. Det smagte måske lidt mere af vand, og man kunne bedre smage fløden, men den var rigtig god. Så sad vi og snakkede lidt inde i caféen, inden vi skulle af sted. Vi skulle mødes udenfor klokken 11.30. Men vi troede alle sammen at, nu skulle vi hjem, det skulle vi bare ikke. Vi skulle ind til Allinge. Det var der faktisk ingen af os der gad, men vi skulle lave det der underholdning den aften, så hvis vi skulle bruge noget, fik vi penge til det, og så måtte vi købe det. Der var længere til Allinge end jeg troede. Da vi kom til Allinge, snakkede jeg med dem på mit værelse om hvad vi skulle lave som underholdning. Først ville vi lave noget hvor der var nogen der skulle sætte hår på hinanden, men da vi kun fik 25 kroner, kunne vi ikke købe særlig mange ting dertil. Men til sidst blev det, at der skulle være 4 frivillige drenge. Og så skulle de være to og to sammen. Så skulle den ene sminke den anden. Vi havde lige råd til sådan noget billigt barbie sminke. Men der var også alt

hvad vi skulle bruge. Så begyndte Camilla og jeg at gå hjem. På vejen hjem fik jeg sendt mine postkort og vi købte også lige en krøllebølle is til. Vi troede, at der kun var 1km. men der var rigtigt 3km! Da vi så endelig kom hjem, kunne vi ikke komme ind i vores værelse fordi Julie C. havde nøglen, og hun var ikke kommet hjem endnu. Men vi ventede kun lige et kvarter inden hun kom hjem. Klokkeren 15.20 gik Camilla, Sabine, Nanna og jeg i bad. Vi skyndte os at gå i bad, inden drengene kom hjem. Da jeg havde været i bad, gav jeg Linea lungemassage. Hun hostede rigtig meget, og det kunne jo være at lidt massage ville hjælpe. Så spiste vi alle sammen aftensmad. Vi fik ris og fisk. Men jeg kan ikke lide fisk, så jeg tog bare noget salat og nogle ris. Og om aftenen skulle vi lave vores underholdning. Vi havde skrevet dagbog inden vi skulle lave underholdning de kunne vise de andre. Der var både æblespisning og vitser. Mit værelse; Camilla Z, Julie N, Julie C, Camilla C, Sabine, Nanna, Christine og jeg, lavede det der med sminken. Det så rigtig sjovt ud, det var bare irriterende at det skulle laves udenfor, for det var blevet mørkt, så man kunne ikke så godt se sminken. Jeg synes, at det bedste underholdning var Camilla S's værelse. De lavede en form for et skuespil. Det var virkelig sjovt. Bagefter var der lidt fritid, så der sad vi bare inde i tv-stuen eller nede hos drengene. Omkring klokken 22. skulle vi i seng. Vi børstede tænder og gjorde os klar. Så gik vi i seng. På mit værelse lå vi længe og snakkede, og vi fik alle sammen mega grineflip. Men efter lidt efter faldt vi i søvn.

Dagbog fredag d.24/8-07

Vi stod op omkring 7'tiden. Så gjorde jeg mig klar, og gik ned og spiste morgenmad. Bagefter smurte jeg madpakke. Så skulle vi med bussen til Nordbornholm. Bussen kom og hentede os cirka klokken 9. Først skulle vi af sted til Helligdomsklipperne. Buschaufføren fortalte os, at Helligdomsklipperne stammer fra istiden. Da vi ankom, var der en masse trapper vi skulle ned ad, for at komme ind i den sorte gryde. Det var en smal gang inde i en klippe. Først skulle vi ned ad en stige og over nogle sten, før vi kom hen til den sorte gryde. Så begyndte vi at gå ind. Der var rigtig fugtigt og klamt inde, og man kunne se hvordan vandet løb ned ad siderne. Det var også rigtig smalt. I starten kunne man godt vende sig derinde, men det blev værre jo længere man kom hen. Til allersidst blev det rigtig rigtig smalt, og jeg blev nødt til at gå sidelæns. Vi kunne intet se derinde, fordi det var så mørkt. Men heldigvis havde jeg en mobil med lommelygte i, så den tændte jeg. Jeg nåede at komme helt hen til enden. Der blev det også rigtig lavt, og vi kunne ikke komme videre. Jeg var glad, da jeg kom ud i den friske luft igen, men også glad for at jeg havde været derinde. Jeg tror, jeg ville fortryde det, hvis jeg var blevet ude. Så skulle vi videre.

På vejen til Gudhjem, så vi Langbjerg, hvor Krøllebølle bor. Vi kørte også igennem Tegn, som er en gammel fiskerby. Dengang havde alle fiskerne deres egen skorstene så de kunne ryge dem selv. Tegn hedder Tegn, fordi når fiskerne var ude og fiske, var der altid et tegn inde på land, så de kunne finde tilbage. Buschaufføren fortalte også lidt om Christiansø; På Christiansø er der skattely, man

betaler ikke kommuneskat men statsskat, for statsrådet ejer alt. Der bor cirka 100 mennesker på Christiansø, så øen er ikke så stor.

Så kom vi til Gudhjem. Gudhjem er faktisk bygget på en klippegrund. Det, synes jeg, er lidt underligt at tænke på. I Gudhjem fik vi lov til at gå rundt lidt tid. Der var en iskiosk, og næsten alle skulle lige ind og have en is. Jeg købte en gammeldags vaffel med 3 kugler, for det var lige det jeg kunne spise. Jeg var lidt imponeret af, at Søren J. kunne spise verdens største is. Jeg troede ikke, han ville spise det hele, men det gjorde han. Klokkeren

11.20 mødtes vi alle sammen ved bussen igen. Så kørte vi videre mod Østerlars rundkirke (se billedet side 7) som vi skulle ind og se. Det var Bornholms største og ældste rundkirke, som blev bygget omkring 1100'tallet. Inde i kirken var der kalkmalerier på væggene og man kunne gå op ad nogle gamle stentrapper. Så kunne vi gå rundt oppe under taget, og se ud. Der var en rigtig flot udsigt, fra de vinduer, der sad deroppe. Kirken havde også et orgel. Det var bare et lillebitte orgel, i forhold til det, vi har i Hobro. Men det var rigtig flot. Bagefter tog jeg nogle billeder af kirken udefra. Der stod et tårn eller en bygning, som hørte til kirken, men jeg ved ikke hvad det blev brugt til. Derefter skulle vi til Rønne. Det var noget af det, jeg havde glædet mig mest til. På vejen dertil så vi præstegården. Dengang fik præsterne ikke penge for deres arbejde, men de fik en gård og nogle marker. Til gengæld skulle de så passe kirken. Hvis den gamle præst døde, skulle den nye præst gifte sig med enken. Det er lidt underligt at tænke på.

Vi ankom til Rønne klokken 12.30. Vi fik at vide, at vi skulle mødes igen ved havnen klokken 15.45 igen, og der var ingen der måtte komme for sent! Vi gik rundt inde i Rønne. De havde faktisk en rigtig god gågade, og der var mange flere butikker end i Hobro. Vi gik bare rundt og kiggede. Det var hyggeligt. Vi spiste også pomfritter inde på Mormors Gril. De havde også et center, med mange forskellige butikker inde. Jeg havde slet ikke regnet med, at Rønne så sådan ud. Klokken 15.45 var vi alle sammen henne ved bussen igen. Så skulle vi videre mod Jons Kapel. Vi skulle ned ad en masse trapper. Det var nogle sten og nogle klipper, som vi kunne gå langs. Sagnet lød på, at en kaptajn ved navn Jon, forliste der. Linea, Kathrine og jeg prøvede og se, om vi kunne gå rundt omkring en klippe. Men da vi kom næsten halvvejs, blev vi nødt til at vende om, for vi kunne ikke komme videre. Så skulle vi op til bussen igen, og hjem til Sjöljän. Vi var hjemme igen til aftensmad cirka klokken 18. Så spiste vi aftensmad. Efter aftensmeden gik Camilla og jeg i bad. Vi skulle alle sammen have pakket inden klokken 21.00, og lærerne skulle op og se om vi havde gjort det ordentlig. Der skulle også ryddes op og gøres rent, for det kunne vi selvfølgelig ikke nå om morgenen, når vi skulle så tidligt af sted. Vores værelse var fint ryddet op. Jeg ville faktisk have skrevet dagbog om aftenen, men jeg nåede det ikke, så jeg ville gøre det i toget på vej hjem. Klokken 22.00 skulle vi alle sammen være på værelserne. Og kort tid efter var der ro inde på mit værelse.

Hjemrejsen:

Lørdag morgen blev vi vækket cirka 5.30. Vi var rigtig rigtig trætte alle sammen og gad næsten ikke stå op. Men vi var glade for at, i dag skulle vi hjem. Jeg synes det havde været en mega god tur, men ville også gerne hjem nu. Jeg fik pakket mit sengetøj, og de sidste ting ned i kufferten, så det hele var pakket. Værelsesformanden hentede den madpakke vi fik med på turen. Det var et langt flute med salat, skinke og dressing. Ca. et kvarter efter vi var blevet vækket, gik vi ned ad trapperne med vores bagage. Vi skulle samles ude foran huset. Klokken 5.45 tog vi af sted mod Rønne. Jeg var mega træt, og sov næsten i bussen, men vi var alle sammen trætte. Det var jo også tidligt på morgenen☺. Da vi ankom til Rønne, sagde buschaufføren farvel til os. Han sagde, at vi havde været rigtig rare at køre med. Så fik vi vores bagage og gik hen til færgen. Da vi kom på færgen, var der ikke særlig mange pladser. Camilla og jeg fik heldigvis en siddeplads. Camilla blev søsyg, og hun havde det rigtig dårligt. Vi havde hørt, at man bare skulle holde hænderne under koldt vand. Så vi gik ud på toilettet. Men selvfølgelig var der kun varmt vand i hanerne, det var træls. Så vi ved stadig ikke om det er noget der virker. Vi ankom til Ystad klokken 8.00. Det var heldigt at vi ikke skulle sejle i så lang tid, for hvis vi bare havde sejlet et lille stykke tid længere, tror jeg, at Camilla havde brækket sig. Vi gik over til bussen med vores bagage. Vi skulle ikke køre hjem sammen med c klassen, så dem sagde jeg farvel til på færgen. Henne ved bussen ventede vi lidt. Så fik vi vores bagage ind. Det var a og b klassen der skulle køre sammen hjemad. Vi kørte til København fra Ystad. Det var en lidt lang tur, og jeg synes det var snyd, at c klassen skulle køre med tog hele

vejen. Så blev vi sat af tæt ved Københavns Hovedbanegård. Der gik vi hen. Så fik vi 3'kvarters fritid, inden vores tog kom. Vi skulle selvfølgelig næsten alle sammen på Mc. Donalds og have noget at spise. Men vi stod i kø i rigtig lang tid. Jeg købte en burger med pomfritter og en sodavand. Det var rigtig hyggeligt. Da vi havde spist, snakkede vi bare lidt, inden vi skulle ned til vores tog. Klokkeren 10.50 stod vi på toget. Vi fandt hurtigt vores pladser. Men der var altid så mange mennesker inde i togene. Det var svært at komme igennem. Jeg sad sammen med Camilla, Julie N. og Julie C. Det var en rigtig hyggelig tur. Vi snakkede, hørte musik, spiste slik og tog billeder. Turen føltes slet ikke så lang. Klokkeren 14.47 ankom vi til Hobro. Linea og Valentina ventede på mig, for de skulle med op at køre. Min mor ventede også på banegården. Jeg var rigtig glad for at se hende, og glædede mig til at komme hjem til hele familien. Jeg sagde farvel til de fleste fra klassen, inden vi tog af sted fra banegården. Da vi havde kørt Linea og Valentina hjem, kørte vi selv hjem, og jeg fortalte mine forældre om hvad vi havde lavet på turen.

Vurdering af lejrskolen:

Jeg synes, det har været en rigtig hyggelig tur. Vi har snakket med hinanden, og vi har lært hinanden bedre at kende, som jo var formålet med det hele. Det har været meget lærerigt, og vi har set rigtig mange ting på Bornholm. Det har været spændende at lære de her ting på en helt anderledes måde, end vi er vant til. Jeg synes, vi kom ud og så alle de ting, jeg havde regnet med, vi skulle se. Undtaget Rokkestenen. Jeg ville rigtig gerne have set den rigtige Rokkesten, i stedet for den falske. Men turene var rigtig godt planlagt, og jeg synes, at det var dejligt at vi både kom til Syd – og Nordbornholm, så vi fik set næsten det hele.

Det var dejligt, at vores buschauffør var en frisk en, som forstod at gøre turen hyggelig og sjov. Jeg er også rigtig glad for, at lærerne gav os meget snor, så vi havde mange muligheder og vi kunne bestemme lidt selv.

Der er mange, der synes, at vi skulle gå meget, men det synes jeg faktisk ikke, var så galt. Det var især dejligt at vi fik mange pauser og tid de steder vi var, så det ikke blev sådan noget stress. Pensionatet kunne godt have været bedre, og jeg synes godt, at vi kunne have lavet vores egen mad. Så det blev lidt mere som en lejrskole. Men alt i alt synes jeg, at lejrskolen har været rigtig god.